

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **S. K.**, se sídlem X, proti žalovanému: **Úřad městské části města Brna, Brno-střed**, se sídlem Dominikánská 2, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2017, č. j. MCBS/2017/0096309/GRIE, sp. zn. 2010/MCBS/2017/0093878/2,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-střed ze dne 8. 6. 2017, č. j. MCBS/2017/0096309/GRIE, sp. zn. 2010/MCBS/2017/0093878/2, **s e r u š í**.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 3000 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný jako úřad příslušný dle § 2a písm. a) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím (dále jen „shromažďovací zákon“) rozhodl ve věci shromáždění „Za zelenější náměstí Svobody“ oznámeného dne 5. 6. 2017 svolavatelem –

žalobcem, které se má konat dne 13. 6. 2017 od 13.00 do 15.00 hod na veřejném prostranství náměstí Svobody v Brně, za účelem výkonu práva svobody projevu, podle § 8 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 shromažďovacího zákona, tak, že z důvodu ochrany práv a svobod jiných stanovuje podmínky konání shromáždění. Podmínky byly stanoveny tak, se nepřipouští pronesení projevů řečníků za použití zvukové aparatury či jiného zesilovače zvuku, jakož i produkce hluku přesahující pro chráněné venkovní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, hodnoty 50 dB a pro chráněné vnitřní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, hodnoty 40 dB.

[2] Ve svém rozhodnutí žalovaný uvedl, že obdržel oznámení o konání shromáždění podané žalobcem. Účelem shromáždění oficiálně nazvaného „Za zelenější náměstí Svobody“ je výkon práva svobody projevu. Má jít o shromáždění občanů města Brna, kteří nejsou spokojeni s tím, jak je řešeno hlavní brněnské náměstí. Na shromáždění do megafonu z menšího pódia, které zajistí svolavatel, mají promluvit tři občané s proslovy, které se budou týkat nedostatku zeleně na náměstí Svobody a celkové koncepce tohoto náměstí. Předpokládaný počet účastníků shromáždění je 100 a počet pořadatelů 3, označených vestou „Organizátor“.

[3] Žalovaný dále v rozhodnutí uvedl, že na den 7. 6. 2017 bylo s osobou zmocněnou jednat jménem svolavatele, Ing. J. S., domluveno konání schůzky v prostorách žalovaného za účelem upřesnění celkového průběhu konání tohoto shromáždění. Ing. S. ústně potvrdil výše zmíněný průběh shromáždění. Žalovaný Ing. S. navrhl, aby se toto shromáždění vzhledem k pravomocnému rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, konalo na Moravském náměstí u sochy Markraběte Jošta Lucemburského, přičemž by na tomto místě bylo umístěno také pódium, na kterém budou učiněny projevy řečníků. Místo navrhované ke konání shromáždění se nachází v blízkosti náměstí Svobody a současně by nedošlo k porušení povinnosti stanovené rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015. Na tuto dohodu Ing. S. nepřistoupil s odůvodněním, že vzhledem k tomu, že účel tohoto shromáždění je vázán na náměstí Svobody, není možné toto shromáždění uskutečnit na jiném místě.

[4] Dle žalovaného je v souvislosti s vydáním pravomocného rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, Statutární město Brno povinno zdržet se imisí ve formě hluku (akustického tlaku) pocházejících z pořádaných akcí tak, aby hodnota ekvivalentní hladiny akustického tlaku pro chráněné vnitřní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, nepřesáhla pro chráněné venkovní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, hodnoty 50 dB v době od 6 do 22 hodin a 40 dB v době od 22 do 6 hodin a pro chráněné vnitřní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, nepřesáhla 40 dB v době od 6 do 22 hodin a 30 dB v době od 22 do 6 hodin. V případě vydaného rozsudku se jedná o akce nejen kulturní a sportovní, ale také o akce politické a jiné, čímž se rozumí i konání shromáždění dle shromažďovacího zákona.

[5] Důvodem regulace shromažďovacího práva může dle žalovaného být ochrana práv a svobod jiných nebo zajištění veřejného pořádku. Vzhledem k tomu, že rozsudek primárně garantuje práva oprávněného subjektu, je titulem pro regulaci předně ochrana práv a svobod

jiných. Ačkoli měl žalovaný na paměti, že povinnost je uložena především Statutárnímú městú Brno, má se řídit i zásadou vzájemného souladu postupů orgánů veřejné moci, a proto daný rozsudek a jím uložené povinnosti zohlednil v rámci regulace ohlášeného shromáždění.

[6] S ohledem na tyto skutečnosti přistoupil žalovaný, jak uvádí ve svém rozhodnutí, k možnosti stanovit svolavatelé shromáždění podmínky pro jeho konání tak, aby předešel narušení práv a svobod jiných, garantovaných pravomocným rozsudkem soudu, v důsledku realizace ozvučených ústních projevů v průběhu konání shromáždění na náměstí Svobody v Brně. Konkrétně pak tím způsobem, že se nepřipouští pronesení projevů řečníků za použití zvukové aparatury či jiného zesilovače zvuku, jakož i produkce hluku přesahující pro chráněné venkovní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, hodnoty 50 dB a pro chráněné vnitřní prostory stavby č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, hodnoty 40 dB tak, jak bylo stanoveno rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015. Takovou formu regulace považuje žalovaný za přiměřenou.

[7] Jelikož k zásahu do uvedených práv může v prostoru náměstí Svobody pro stavbu č. p. X, která je součástí pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno, dojít i jinými zvukovými či hlasovými projevy (např. skandováním), než pronášením plánovaných ozvučených projevů, stanovil žalovaný pro úplnost zároveň i obecnou povinnost zdržet se v daném prostoru hluku, a to v souladu s citovaným rozsudkem Městského soudu v Brně.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

[8] Ve včas podané žalobě žalobce po shrnutí obsahu napadeného rozhodnutí předně uvedl, že dle jeho názoru rozsudky soudů v civilním sporu, jakožto individuální právní akty, jsou závazné toliko mezi stranami, tedy mezi Statutárním městem Brnem a žalobci (manžely N.). Jen stěží mohou zavazovat i žalovaného, který rozhoduje v přenesené působnosti o podmínkách konání shromáždění. Zde považoval žalobce za nutné uvést, že hlučná ulice má hlasitost 70 dB, běžný hovor pak cca 60 dB. Pokud by se žalobce tedy měl řídit limity, které žalovaný pro politické shromáždění nastavil, pak by nemohl použít megafon a veřejně promluvit k očekávané stovce návštěvníků. Tím pádem ovšem nemůže realizovat své ústavně zaručené právo na shromažďování.

[9] Žalobce poté akcentoval důležitost shromažďovacího práva a jeho ústavní zakotvení v čl. 19 odst. 1 Listiny základních práva a svobod. Integrovaný součástí shromažďovacího práva je tedy svoboda projevu, tj. možnost na shromáždění projevovat své názory, což se typicky děje formou veřejných projevů, které (pokud je to nutné s ohledem na rozlehlost plochy a množství účastníků shromáždění) bývají zesilovány prostřednictvím megafonu. Pokud není možné na shromáždění projevit svůj názor dostatečně hlasitým způsobem, tedy takovým, aby jej slyšeli minimálně ostatní účastníci shromáždění, pak nelze vůbec mluvit o výkonu shromažďovacího práva. Tím, že žalovaný nastavil hlukové limity přesně tak, jak mu uložil civilní soud v jiném soudním sporu, znemožnil výkon ústavně garantovaného shromažďovacího práva. Rozhodnutí o stanovení podmínek shromáždění lze již z tohoto důvodu považovat za nezákonné.

[10] Podle názoru žalobce byly dále podmínky pro konání shromáždění ve smyslu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona nastaveny nezákonně, kdy nebyl dodržen požadavek na omezení shromažďovacího práva jen v nezbytných případech; nadto žalovaný sáhl k řešení neproporcionálnímu, kdy nebylo dostatečné vycházet pouze ze zmíněného rozsudku Městského soudu v Brně. Žalobce poukázal na důvodovou zprávu k zákonu č. 252/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 252/2016 Sb.“), kterým byl do shromažďovacího zákona vtěleno ustanovení § 8 odst. 2, a též na doktrinální závěry, které podporují stanovisko žalobce.

[11] Dle žalobce nemůže být rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, vynesení v sousedském sporu s manžely N., důvodem pro stanovení podmínek shromáždění. Nejde o dostatečný důvod pro omezení základního lidského práva. Nejde o „nezbytný případ“ ve smyslu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona rovněž z toho důvodu, že žalovaný sám (stejně jako třetí osoby) není rozsudkem civilního soudu vázán, neboť jedná za stát v přenesené působnosti, nikoli za Statutární město Brno, které je rozsudkem vázáno; nadto hlukové limity jsou již nastaveny veřejnoprávními předpisy, a proto je zbytečné, aby úřad (jen z důvodu vydání civilního rozsudku pro město) tyto limity jakkoli dále prohluboval.

[12] Žalobce uzavřel, že rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, nepředstavuje dostatečný důvod pro omezení základního lidského práva s ohledem na zásadu proporcionality. Nejde o „nezbytný případ“ ve smyslu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona rovněž z těchto důvodů: (i) Shromáždění „Za zelenější náměstí Svobody“ netrpí žádnými problematickými aspekty, které by byly dle judikatury důvodem pro omezení shromáždění, zároveň ani nejde o žádnou rizikovou akci; (ii) žalovaný sám není rozsudkem civilního soudu vázán, neboť jedná za stát v přenesené působnosti, nikoli za Statutární město Brno, které je rozsudkem vázáno; (iii) Hlukové limity jsou již nastaveny veřejnoprávními předpisy, a proto je zbytečné, aby žalovaný (jen z důvodu vydání civilního rozsudku pro město) tyto limity jakkoli dále prohluboval. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

[13] Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že ji považuje za nedůvodnou, neboť napadené rozhodnutí je po formální i věcné stránce správné. Zdůraznil, že jediným důvodem pro stanovení podmínek konání shromáždění byla vázanost žalovaného pravomocným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, který zavázal Statutární město Brno zdržet se již výše specifikovaných imisí. Vzhledem k tomu, že se dle daného rozsudku jedná rovněž o akce politické, kterými se rozumí i konání shromáždění dle shromažďovacího zákona, nezbylo žalovanému, než povinnost vyplývající z rozsudku Městského soudu v Brně podřadit pod § 8 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 shromažďovacího zákona; daným rozsudkem se žalovaný cítí vázán.

[14] K věci žalovaný dodal, že i když se cítí být zmíněným rozsudkem Městského soudu v Brně vázán, upozorňuje na některé skutečnosti k danému rozsudku se vážící. Dle názoru žalovaného se soud nalézací i odvolací nezabývaly meritem věci, kdy Městský soud v Brně rozhodl rozsudkem pro uznání. Podle žalovaného však pro vydání takového rozhodnutí nebyly splněny zákonné předpoklady. V odvolání proti rozsudku Městského soudu v Brně

žalovaný vymezil všechny relevantní důvody pro zamítnutí podané žaloby o zdržení se imisí, přičemž na toto své stanovisko odkazuje.

[15] Závěrem žalovaný uvedl, že v případě, že zdejší soud určí, že žalovaný není rozsudkem Městského soudu v Brně při výkonu své přenesené působnosti vázán, bude tento názor plně respektovat a nebude nadále ve smyslu vynesného rozsudku stanovovat podmínky pro konání shromáždění na veřejném prostranství.

IV. Posouzení věci soudem

[16] Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného a shledal, že **žaloba je důvodná**.

[17] Klíčovým ustanovením je z hlediska posouzení věci § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona. Ten s účinností od 1. 11. 2016 stanoví, že „*Úřad může v nezbytných případech pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných rozhodnutím stanovit podmínky konání shromáždění. Úřad může stanovit podmínky pro konání shromáždění zejména tehdy, má-li se na stejném místě a ve stejnou dobu konat jiné shromáždění nebo veřejnosti přístupný kulturní, sportovní nebo jiný společenský podnik (dále jen "veřejnosti přístupný podnik") a mezi svolavateli nebo mezi svolavatelem a osobou pořádající veřejnosti přístupný podnik nedošlo k dohodě o úpravě doby nebo místa konání shromáždění nebo veřejnosti přístupného podniku.*“ Nyní rozhodované věci se týká především věta první citovaného ustanovení, přičemž je nutné rozhodnout, zda napadeným rozhodnutím bylo zákonným podmínkám vyhověno.

[18] Při zvažování věci je rovněž důležité vzít v potaz, že stanovení podmínek shromáždění, tedy jisté omezení shromažďovacího práva, je třeba pojímat v kontextu pravidel vyplývajících z ústavního pořádku, resp. z mezinárodních smluv. Právo pokojně se shromažďovat tak je zaručeno čl. 19 Listiny základních práv a svobod. Dle čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod pak „*toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy.*“

[19] Jak uvádí i odborná literatura k čl. 19 Listiny základních práv a svobod (Šimíček, V. in: Wagnerová, E., Šimíček, V., Langášek, T., Pospíšil, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012), „[s]hromažďovací právo je (stejně jako právo sdružovací či petiční) zvláštní formou svobody projevu. Právě proto, že se svojí povahou jedná více o svobodu než o právo a v Jellinekově pojetí má tak nejbližší k negativnímu (avšak také k aktivnímu) statusu, bývá někdy - poněkud nepřesně - označováno i jako svoboda demonstrovat. Jedná se tedy o základní právo účastníků shromáždění svobodně se sejít a na tomto shromáždění nerušeně projevit svůj názor, resp. seznámit se s názory ostatních a získat tak potřebné informace. Zákonodárce účel tohoto práva definuje tak, že jeho výkon slouží k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek (§

1 odst. 2 zákona o shromažďování).“ Z uvedeného plyne, že logickou součástí shromažďovacího práva, resp. součástí jeho účinné a smysluplné realizace, je moci projevit svůj názor, přičemž se tak zpravidla děje formou veřejných projevů, které je začasťe, s ohledem na konkrétní podmínky, třeba zesílit pomocí různých technických prostředků (megafony, mikrofony, apod.). Obecně je tedy nutné, aby tyto projevy byly slyšitelné či jinak srozumitelně vnímatelné (k důležitosti shromažďovacího práva a rovněž práva na svobodu projevu v demokratické společnosti viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2014, č. j. 6 As 126/2013-30, dostupný na www.nssoud.cz).

[20] Z mezinárodních závazků, které upravují právo shromažďovací, je pak nutno zmínit především Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) a Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (vyhlášený pod č. 120/1976 Sb., dále jen „Pakt“). Svoboda shromažďování a sdružování je zaručena rovněž v čl. 12 Charty základních práv Evropské unie. Při bližším prozkoumání mezinárodních závazků je zřejmé, že úprava shromažďovacího práva je do značné míry obdobná. Pakt ve svém čl. 21 stanoví, že *„se uznává právo na pokojné shromažďování. Výkon tohoto práva nesmí být žádným způsobem omezován s výjimkami, jež stanoví zákon a jež jsou nutné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti nebo veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku, ochrany veřejného zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“* Podobné ustanovení obsahuje i Úmluva, která ve svém čl. 11 odst. 1 stanoví, že *„každý má právo na svobodu pokojného shromažďování.“* Úmluva stejně tak jako Pakt představují minimální standard úpravy, který nelze vnitrostátním právem omezit, jeho rozšíření je však přípustné.

[21] Z mezinárodních úmluv rovněž vyplývá, že shromažďovací právo není právem absolutním a za přesně stanovených podmínek je lze omezit. Podmínky pro omezení jsou následující: (1) musí tak stanovit zákon a zároveň (2) tato omezení musí být nezbytná v demokratické společnosti. Za legitimní cíl pro omezení se pak obecně přijímá národní a veřejná bezpečnost, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrana zdraví nebo morálky nebo ochrana práv a svobod jiných. Za zásadní je nutno považovat respektování principu proporcionality. Úmluva stejně tak jako Pakt negarantují svobodu jakéhokoliv shromažďování, nýbrž pouze právo na pokojné shromažďování.

[22] Z naznačeného je zřejmé, že omezit právo na pokojné shromažďování je možné jen (na základě zákona) v nezbytných případech, a to při dodržení principu proporcionality (přiměřenosti); v tomto smyslu je dána vazba i na § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád či čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, dle kterého platí, že: *„Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.“* To ostatně vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu č. 252/2016 Sb., který nově stanovil oprávnění příslušného úřadu stanovit pro svolavatele podmínky konání shromáždění, a to pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných. Pro případ střetu základních lidských práv, zde práva na svobodu shromažďování s případnými jinými právy, zdůrazňuje citovaná důvodová zpráva, že *„[v] takovém případě je třeba pečlivého vyvažování těchto základních práv a svobod. Na shromažďovací právo tak nelze nahlížet izolovaně, ale v kontextu dalších základních lidských práv a svobod. [...] V souladu s nejnovější judikaturou ESLP (rozsudek ve věci Vona proti Maďarsku ze dne 9. 7. 2013, č. stížnosti 35943/10) je nyní obci umožněno*

stanovit omezující podmínky v případě, že je to nezbytné k zajištění veřejného pořádku či ochraně práv a svobod jiných, a se svolavatelem nedošlo k dohodě na úpravě místa či času konání shromáždění. Zároveň však není vždy dán důvod pro nejtvrdší opatření, tedy pro zákaz celého shromáždění, ale postačí dílčí omezení, spočívající např. právě v úpravě místa konání shromáždění. Cílem navrhované úpravy je tudíž zajištění výkonu ústavního práva pokojně se shromažďovat, a to při současném zajištění ochrany i jiným konkurujícím ústavně chráněným zájmům. Možnost stanovit omezující podmínky má sloužit správnímu orgánu jako mírnější prostředek, než je samotný zákaz shromáždění, který by měl být pouze výjimečným a krajním krokem.“

[23] V takto vymezeném kontextu je třeba odpovědět na otázku, zda dostatečným důvodem pro omezení žalobcova shromažďovacího práva, a to stanovením podmínek pro takové shromáždění, jak byly uvedeny výše, byl rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015.

[24] Ke zmíněnému rozsudku je třeba uvést, že jej podali manželé N., vlastníci budovy na n. S. X, Brno, a to proti žalovanému Statutárnímu městu Brnu. Výrokem I. tohoto rozsudku bylo stanoveno, že „[ž]alovaný je povinen zdržet se imisí ve formě hluku (akustického tlaku) pocházejících z kulturních, sportovních, politických a jiných akcí pořádaných na parcele č.p. X v k.ú. Město Brno, obec Brno, tak, aby hodnota ekvivalentní hladiny akustického tlaku pro chráněné vnitřní prostory stavby č.p. X, která je součástí pozemku p.č. X v k.ú. Město Brno, obec Brno, nepřesáhla pro chráněné venkovní prostory stavby hodnoty 50 dB v době od 6 do 22 hodin a 40 dB v době od 22 do 6 hodin a pro chráněné vnitřní prostory stavby nepřesáhla 40 dB v době od 6 do 22 hodin a 30 dB v době od 22 do 6 hodin.“ Jednalo se přitom o „sousedskou žalobu“ ve smyslu § 1013 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) a soud rozhodl rozsudkem pro uznání dle § 153a odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) v návaznosti na § 114b odst. 5 o. s. ř., a to z toho důvodu, že se žalovaný k výzvě soudu dle § 114b odst. 1 o. s. ř. včas nevyjádřil.

[25] V těchto souvislostech zdejší soud plně souhlasí se žalobcem, že se žalovaný nesprávně cítil být rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, bez dalšího vázán, resp. že otázku své vázanosti daným rozsudkem pojal příliš široce. Tímto rozsudkem totiž byla uložena povinnost vlastníku pozemku p. č. X v k. ú. Město Brno, obec Brno (náměstí Svobody), tj. Statutárnímu městu Brno. Žalovaný však v daném případě vystupuje jako orgán státní správy, jako úřad jednající v přenesené působnosti. Pokud se snažil jednat v intencích zmíněného rozsudku, a to s ohledem na zásadu vzájemného souladu postupů orgánů veřejné moci, je to sice možné považovat do jisté míry za chvályhodné (a odůvodněné určitými nejasnostmi – dále zmíněnými – z rozsudku Městského soudu v Brně vyplývajících), na druhou stranu nelze na základě rozsudku vynesného v sousedském sporu mezi konkrétními osobami paušálně omezovat základní lidská práva, zde právo shromažďovací. Z dále uvedených důvodů nelze také říci, že by se jednalo „nezbytný případ“ ve smyslu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona.

[26] Předně je možné konstatovat, jak již bylo naznačeno, že vůči žalovanému rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, nesměřoval. Žalovaný jednal za stát v přenesené působnosti, nikoli za Statutární město Brno, které je rozsudkem vázáno. Nadto se žalovaný v podstatě snažil regulovat něco, co již regulováno je, a proto se nejedná o

„nezbytný případ“ omezení předmětného základního práva: Zajištění toho, aby občané nebyli obtěžováni nadměrným hlukem je předmětem úpravy zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) a rovněž některými dalšími předpisy, např. vymezením přestupků a trestných činů proti občanskému soužití a veřejnému pořádku. Zákon o ochraně veřejného zdraví upravuje odpovědnost za překročení hygienických limitů hluku (viz ustanovení § 30 zákona o ochraně veřejného zdraví a prováděcí předpis v podobě nařízení č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací). Zároveň je možné zmínit, že ani Statutární město Brno není oprávněno na základě zmocňovacího ustanovení § 10 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), tuto odpovědnost upravit odchylně obecně závaznou vyhláškou; stejně tak nemůže obec obecně závaznými vyhláškami upravovat soukromoprávní vztahy ve smyslu § 1013 občanského zákoníku (viz nálezný Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 69/04, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>).

[27] Rovněž je možné zmínit, že výrok I. zmíněného rozsudku Městského soudu v Brně je formulován tak, že Statutární město Brno se musí zdržet imisí ve formě hluku (akustického tlaku) pocházejících z kulturních, sportovních, politických a jiných akcí pořádaných na náměstí Svobody; i v důsledku toho, že se jednalo o rozsudek pro uznání, a že soud tedy v podstatě převzal petit formulovaný žalobci (manžely N.), není zmíněno, kým mají být dané akce pořádaný. Jak poukazuje v žalobě i žalobce, byl výrok rozsudku Městského soudu v Brně formulován tak široce, že na první pohled může vzniknout dojem, že Statutární město Brno, jakožto vlastník daného pozemku, objektivně odpovídá hluk ze všech akcí, které jsou zde pořádaný. Zároveň však straně musí strpět („umožnit“, resp. přijmout oznámení) konání shromáždění podle shromažďovacího zákona. Jak soud dále vyloží, výklad, dle kterého by měly být rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, vázány i třetí osoby (účastníci shromáždění, svolavatel shromáždění) je nevhodný – jednak pokud by i třetí osoby měly být civilním soudem nastavenými hlukovými limity vázány, pak by bylo fakticky popřeno jejich ústavní právo na shromažďování, neboť hlukové limity jsou nastaveny poměrně přísně (s ohledem na charakter konkrétního místa lze uvažovat o tom, že jejich projevy by byly, zejména při větších shromážděních, obtížně slyšitelné). Za druhé pak výrok civilního rozsudku je s ohledem na ustanovení § 159a o. s. ř. závazný jen pro účastníky řízení.

[28] Pokud by tedy zdejší soud měl vyložit, co z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, pro účely realizace shromažďovacího práva plyne, pak má pro posuzovaný případ za to, že Statutárnímu městu Brnu ukládá povinnost se zdržet imisí ve formě hluku, které by samo vytvářelo; není však mechanickým zmocněním pro omezování práv třetích osob (i ve formách, které sebou nesou vytváření „hluku“), které jakožto vlastník musí na základě zvláštních zákonů strpět či respektovat. V daném případě ohlášené shromáždění nepořádá ani neorganizuje Statutární město Brno, ani jakákoli městská část, organizační složka města či jakákoli městu podřízená osoba. Navíc třetí osobě (žalobci) svědčí právo na pořádání akce a vlastník (Statutární město Brno) musí omezení svého vlastnického práva strpět, aniž by mohlo v rámci své samostatné působnosti jakkoli akci zakázat či regulovat.

[29] Statutární město Brno jednající v samostatné působnosti je vlastníkem pozemku, na němž se nachází nám. Svobody a musí respektovat vlastnická práva svých sousedů, např. manželů N. Jelikož se mezi sousedy objevily spory ohledně výkonu jejich práv, rozhodli se

manželé N. obrátit na Městský soud v Brně, který spor vyřešil a rozsudek je pro strany tohoto sporu závazný, nikoli ovšem pro všechny občany. Úřad městské části města Brna, Brno-střed však nemůže výsledek výše zmíněného sporu bez dalšího přenášet do rozhodování o stanovení podmínek shromáždění. Úřad městské části města Brna, Brno-střed jedná v přenesené působnosti, tedy jménem státu přijímá oznámení o shromážděních a případně jim stanovuje podmínky. Při stanovení podmínek shromáždění se řídí jen shromažďovacím zákonem, případně dalšími právními předpisy, nikoli ovšem, bez dalšího, civilními rozsudky směřujícími vůči jinému „subjektu“.

[30] Je možné ovšem zmínit také důvody, pro které zákon č. 252/2016 Sb. novelizoval shromažďovací zákon, a pro které včlenil do tohoto zákona nový § 8 odst. 2. Zde lze odkázat na komentářovou literaturu k § 8 shromažďovacího zákona, dle které „[i]nstitut stanovení podmínek může být využit i k omezení či vyloučení problematických aspektů některých shromáždění, u nichž by nebyl dán důvod k zákazu, ale přesto je u nich velká pravděpodobnost, že v případě jejich konání dojde (by došlo) k porušování právních předpisů. V Německu bylo s ohledem na ochranu cti obětí války a pozůstalých zakázáno u konkrétních pochodů používat uniformy či pochodně, které připomínaly ve vztahu k místu a času pochody NSDAP. Obdobné podmínky, jako je zákaz pochodování, skandování hesel atd., je možno uložit i podle ustanovení § 8 odst. 2, bude se však jednat o výjimečné případy. Důvodová zpráva k novele č. 252/2016 Sb. uvádí, že je možné jako podmínku uložit i změnu trasy pochodu z důvodu hrozby nepokojů, ničení majetku a zastrašování místního obyvatelstva. V případě konání nenávistných pochodů totiž dle důvodové zprávy k novele č. 252/2016 Sb. lze stanovit podmínky i pro tyto „rizikové“ akce, jejichž účelem je zastrašování skupiny obyvatel, v jejichž čtvrti se má shromáždění konat, a to například odklonem pochodu od sociálně vyloučené lokality, trvá-li svolavatel přes snahy obce o dohodu na tom, že musí vést pochod právě tam. [...] I rozhodnutí o stanovení podmínek stejně jako rozhodnutí o zákazu shromáždění musí být řádně odůvodněno a založeno na důkazech založených ve spise. [...] Jako omezující podmínka by však mohlo v závislosti na okolnostech být například stanoveno, aby se při průchodu rezidenční čtvrti shromáždění zdrželo skandování hesel či hlasité reprodukce za použití reproduktorů a megafonů“ (Černý, P. in: Černý, P., Lehká, M. Zákon o právu shromažďovacím. Komentář. 2., přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017).

[31] Zdejší soud se přitom domnívá, že příslušný orgán, rozhodující o stanovení podmínek pro konání shromáždění, musí být o to zdrženlivější, pokud se nejedná o „rizikové“ akce, jak byly naznačeny výše. Zde soud konstatuje, že ze spisového materiálu nijak nevyplývá, že by shromáždění „Za zelenější náměstí Svobody“ vykazovalo právě naznačený rizikový charakter. Je v tomto ohledu možné poukázat přímo na žalobní námitku, v jejímž rámci žalobce uvádí, že dané shromáždění se „má konat pouze na nám. Svobody. Pokud zde tedy nebudou povoleny megafony, pak jde v podstatě o zákaz celého shromáždění. Příklad rovněž hovoří o rezidenční čtvrti, přičemž nám. Svobody rozhodně není rezidenční čtvrtí. Nezávisle na tom, že zde bydlí někteří obyvatelé města a manželé N., jde o veřejný prostor, který je pro konání politických protestů typický. Nám. Svobody ožívá při všech českých a moravských významných politických událostech.“

[32] S ohledem na výše uvedené shrnuje krajský soud své závěry následujícím způsobem:

[33] Stanovení podmínek konání shromáždění ve smyslu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona pro účely ochrany veřejného pořádku nebo práv a svobod jiných musí být prováděno pouze v nezbytných případech, a to při respektování principu proporcionality, kdy k omezení shromažďovacího práva (v případě kolize s jiným právem, svobodou nebo veřejným pořádkem) je třeba, a to pouze v nejnútnejších případech, využít z nabízejících se zákonných prostředků ten, který příslušné základní lidské právo nejméně omezuje, ale ještě vede k zamýšlenému cíli. Rozhodnutí civilního soudu, které se podmínek toho kterého shromáždění (ve smyslu shromažďovacího zákona) nějakým způsobem dotýká, může být referenčním faktorem pro usuzování na potřebu stanovení podmínek konání shromáždění, nemůže však být faktorem jediným či rozhodujícím; je totiž třeba vždy vycházet primárně ze zákonných kritérií, kdy příslušný orgán územního samosprávného celku vykonává v přenesené působnosti výkon státní správy (§ 2a shromažďovacího zákona), a jejich prizmatem posuzovat konkrétní okolnosti toho kterého shromáždění. Jednostranné či paušální převzetí výroku civilního soudu (jako v daném případě), nebo obecně zvážení pouze jediného faktoru, v rozporu s výše uvedenými principy omezuje či vyprazdňuje obsah práva na pokojné shromažďování. V tomto směru zdejší soud odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 As 7/2008-116, publikovaný pod č. 1953/2009 Sb. NSS, dle kterého je *in concreto* vždy třeba vážit konkurující si práva a právní statky s ohledem na konkrétně utvořený skutkový základ a případné omezení jednoho či více z nich je nutné zdůvodnit, zejména za použití principu proporcionality; řešení přímého střetu shromažďovacího práva s jiným ze základních lidských práv nelze zobecnit a musí se vždy odvíjet od konkrétních skutkových okolností za současného zohlednění principu proporcionality.

[34] Žalovaný tím, že mechanicky přebíral povinnosti adresované Statutárnímú městu Brnu z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, nevzal v potaz relevantní kritéria pro stanovení podmínek konání shromáždění dle § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona, čímž zatížil své rozhodnutí nezákonností (soud přitom podotýká, jak již naznačil, že do jisté míry postup žalovaného chápe, když nejasnosti projevující se v nynějším případě mají původ především v civilním řízení mezi manžely N. a Statutárním městem Brnem).

[35] Nad rámec věci pak soud dodává, že z hlediska stanovení podmínek konání shromáždění je „závažnost“ rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, problematizována rovněž tím, že se jedná o rozsudek pro uznání. Ve věci proto nebylo prováděno žádné relevantní dokazování a daný rozsudek se ve svém odůvodnění zabývá pouze otázkou splnění podmínek pro vydání daného typu rozhodnutí (obdobně jako navazující rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 9. 2016, č. j. 49 Co 2/2016-220, jímž bylo zamítnuto odvolání Statutárního města Brna); nijak konkrétně tak nebyla posuzována kritéria relevantní pro rozhodování v tzv. sousedských sporech a v podrobnostech z něj tudíž nelze seznat ani to, zda se opíral o skutečnosti, které mohly mít nějakou relevanci z hlediska § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona.

[36] Navíc zdejší soud přiměřeně připomíná závěry vyplývající z nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 451/11, dostupného na <http://nalus.usoud.cz>, resp. z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 22 Cdo 3559/2012, dostupného na www.nsoud.cz. Dle nich za situace kolize dvou subjektivních vlastnických práv při aplikaci

tzv. sousedského práva podle § 1013 odst. 1 občanského zákoníku (resp. § 127 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník), v případě imisí pocházejících z provozu na pozemních komunikacích ve vlastnictví obce, občanskoprávní ochrana před imisemi přichází v úvahu i tehdy, je-li obec jako vlastník komunikace povinna strpět její užívání, a odepřít ochranu proti nadměrným imisím lze pouze za předpokladu, že k porušování práv žalobců nedochází v míře nepřiměřené dlouhodobě se formujícím poměrům v okolí komunikace. V kontextu celého případu považuje tedy zdejší soud při zkoumání proporcionality zásahu do práva shromažďovacího, resp. při řešení kolize tohoto práva s právem jiným, za potřebné brát v potaz specifika místa, kde se shromáždění má konat. Při vědomí a zdůraznění pouze přiměřené aplikovatelnosti závěrů nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. I. ÚS 451/11, na danou věc soud z tohoto nálezu odkazuje na pasáž, v níž Ústavní soud uvedl, že v jím posuzovaném případě *„obecné soudy v situaci kolize dvou základních práv neodůvodněně preferovaly ochranu vlastnického práva vedlejších účastníků, jako vlastníků nemovitostí bezprostředně sousedících s pozemní komunikací, čímž zasáhly současně ústavně nekonformním způsobem do vlastnického práva stěžovatele. Je přitom nepochybné, že stav předmětné místní pozemní komunikace, včetně provozu na ní, je výsledkem mnohaletého vývoje, který mohl být mnohým z vedlejších účastníků znám již v době nabytí jejich vlastnického práva. [...] Ústavní soud nepochybně, že vlastnická práva vedlejších účastníků byla a jsou za daného stavu věci imisemi hluku porušována, avšak zaujímá stanovisko, že se tak neděje v míře nepřiměřené dlouhodobě se formujícím poměrům v okolí předmětné veřejné komunikace. K tomuto závěru dodává, že sami vedlejší účastníci jsou velmi pravděpodobně vykonavateli práva obecného užívání předmětné místní komunikace, neboť tuto komunikaci užívají k zajištění obslužnosti nemovitostí v jejich vlastnictví.“*

[37] Náměstí Svobody lze v tomto smyslu považovat, s nadsázkou, za „hlavní zemské“ náměstí Moravy. Jako takové logicky představuje místo, na němž se svolavatelé různých shromáždění budou snažit realizovat příslušná politická práva. Paušální omezení výkonu těchto práv pouze s ohledem na parciální zájem omezeného okruhu vlastníků nemovitostí na daném místě by vedlo až k absurdním důsledkům spočívajícím ve vyloučení či zásadnímu omezení výkonu důležitých politických práv prakticky celé veřejnosti na daném specifickém místě; lze pochybovat, že by veřejnost měla pro takový stav pochopení a respekt a zřejmě by nebyl zohledňován ani v situaci, kdy daný prostor ožije, i spontánně, významnými politickými událostmi. Dané místo by bylo z toho hlediska „umrtveno“, začasté však jen formálně, kdy by praktický život tento stav ignoroval. Dotčení vlastníci nemovitostí, jejichž práva určená rozsudkem civilního soudu by byla pojímána v takto široké míře, by se v důsledku rozhodování žalovaného obrazně řečeno dostali (aniž soud tvrdí, že něco takového skutečně chtějí; *de absentibus nil nisi bene*) do pozice onoho proslaveného hostinského z Cimrmanovy hry Hospoda Na mýtince, a to s tím významným rozdílem, že by se jim podařilo „mít hospodu“ – tedy bydlíště – v centru společenského života celého města a zároveň na pomyslné mýtince, kam by jim „nechodili lidi“.

[38] Závěrem pak soud zdůrazňuje, že práva a povinnosti vyplývající z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2015, č. j. 34 C 103/2015, popř. otázky jeho závaznosti, hodnotil pouze z pohledu § 8 odst. 2 shromažďovacího zákona (potažmo obecně shromažďovacího práva), nikoli s ohledem na postavení „soukromého“ subjektu v podobě Statutárního města Brna. Z rozsudku zdejšího soudu tak nelze dovozovat závěry týkající se závaznosti rozsudku

Městského soudu v Brně v jiných kontextech, resp. z hlediska jiných práv, než jaká jsou upravena shromažďovacím zákonem.

V. Závěr a náklady řízení

[39] Krajský soud v Brně tak z výše uvedených důvodů rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost dle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. S ohledem na specifika nynějšího řízení však žalovanému věc ve smyslu § 78 odst. 4 s. ř. s. nevrací k dalšímu řízení (srov. komentář k § 11 odst. 3 shromažďovacího zákona – *Lehká, M.* in: *Černý, P., Lehká, M.* Zákon o právu shromažďovacím. Komentář. 2., přepracované vydání. Praha: C. H. Beck).

[40] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

[41] Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč. Z obsahu soudního spisu nevyplývá, že by žalobci vznikly jiné náklady a jejich úhradu ostatně ani nepožadoval. Žalobci tak byla vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů ve výši 3 000 Kč; k jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 15. června 2017

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu